

Regionaal zicht op de aard en omvang van seksueel geweld

Regio Groningen

November 2021

Geweld Hoort Nergens Thuis is een nationaal meerjarenprogramma
in opdracht van de ministeries van VWS en JenV en de VNG

Inhoud

Regionaal zicht op de aard en omvang van seksueel geweld	3
Kenmerken van de regio Groningen	4
Kenmerken van meldingen van seksueel geweld	5
Kenmerken van slachtoffers van seksueel geweld	10
Kenmerken van plegers van seksueel geweld	15
Definities	18
Bronvermelding	19

Regionaal zicht op de aard en omvang van seksueel geweld

Aanleiding

Onderdeel van het landelijk programma Geweld Hoort Nergens Thuis (GHNT) is het verstevigen van de aanpak van seksueel geweld. Onder andere is er behoefte aan meer regionaal zicht op de aard en omvang van seksueel geweld. Om deze reden heeft het programma GHNT dit instrument laten ontwikkelen, waarmee op regionaal niveau meer zicht komt op seksueel geweld voor vijf regio's (Groningen, Gelderland-Zuid, West-Brabant, Zuid-Holland-Zuid en Haaglanden).

Inhoud van dit instrument

Dit instrument geeft een overzicht van de aard en omvang van seksueel geweld binnen de regio Groningen. Hierbij komen kenmerken van de meldingen, slachtoffers en plegers aan bod. In dit instrument vergelijken wij (waar mogelijk) regionale data met landelijke data. De precieze invulling van dit instrument is afhankelijk van de beschikbaarheid van regionale data en de privacy-afspraken omtrent deze data. Naast het instrument is ook een notitie opgesteld waarin mogelijkheden voor doorontwikkeling en updaten staan beschreven.

Waar kunt u dit instrument voor gebruiken?

In dit instrument kunt u informatie vinden over de volgende kenmerken van seksueel geweld:

- Meldingen
- Slachtoffers
- Plegers

Dit instrument kan gebruikt worden voor de volgende doeleinden:

- Inzicht verkrijgen in de aard en omvang van seksueel geweld;
- De urgentie van de problematiek agenderen;
- Inzicht verkrijgen in mogelijke speerpunten van het beleid of in te zetten interventies;
- Verbinding kunnen leggen tussen cijfers uit verschillende regionale bronnen.

Op welke data zijn dit instrument gebaseerd?

Regionale data zijn afkomstig van de GGD, het Centrum Seksueel Geweld (CSG) en Veilig Thuis. Landelijke data zijn verkregen uit onderzoek van het CBS, Rutgers, de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen en het Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM). Alle verkregen data zijn geanonimiseerd, om de privacy van de betrokkenen te waarborgen.

Kenmerken van de regio Groningen

Op 1 januari 2021 had de regio Groningen 586.937 inwoners¹.

Per km² telt de regio Groningen 253 inwoners, het landelijk gemiddelde is 517 inwoners per km².

Leeftijd ¹	Regio Groningen	Landelijk
Jeugd (t/m 20 jaar)	19,8%	21,6%
Jongvolwassenen (20 – 25)	9,0%	6,3%
Volwassenen (25 – 45)	24,2%	24,8%
Volwassenen (45 – 65)	26,7%	27,8%
Ouderen (65+)	20,3%	19,5%

Sekse ¹	Regio Groningen	Landelijk
Vrouw	50,0%	50,3%
Man	50,0%	49,7%

Opleidingsniveau ²	Regio Groningen	Landelijk
Basisonderwijs	8,2%	8,8%
Vmbo-b/k, mbo1	12,1%	12,4%
Vmbo-g/t, havo-, vwo-onderbouw	6,8%	7,1%
Mbo2 en mbo3	14,8%	16,1%
Mbo4	15%	14%
Havo, vwo	13%	9,5%
Hbo-, wo-bachelor	19,2%	19,4%
Hbo-, wo-master, doctor	9,6%	11,2%
Onbekend	1,4%	1,5%

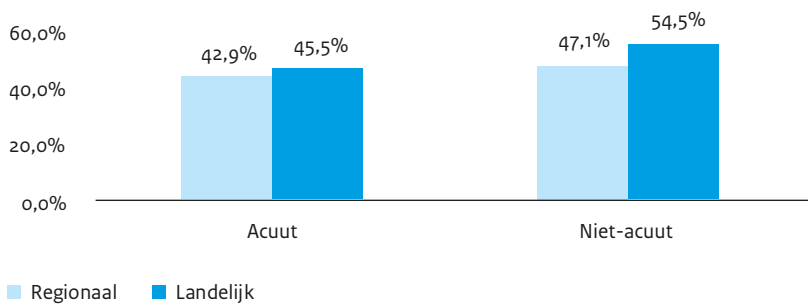
Kenmerken van meldingen van seksueel geweld

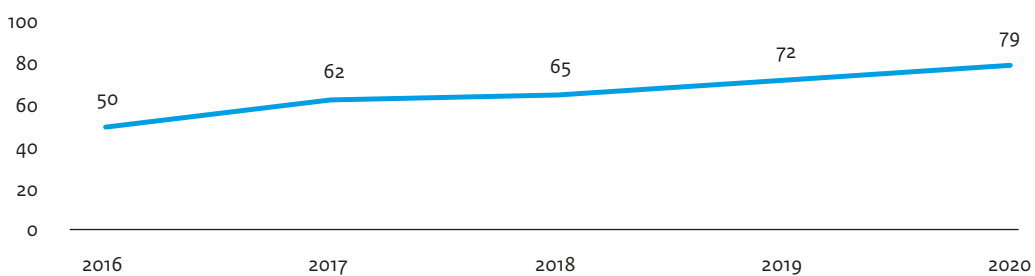
Meldingen van seksueel geweld bij het Centrum Seksueel Geweld^{3,4}

In 2020 waren er **200 meldingen** van acut seksueel geweld bij het CSG voor de regio Groningen, waarvan **39,5%** acut.³

Meldingen bij het CSG in 2019

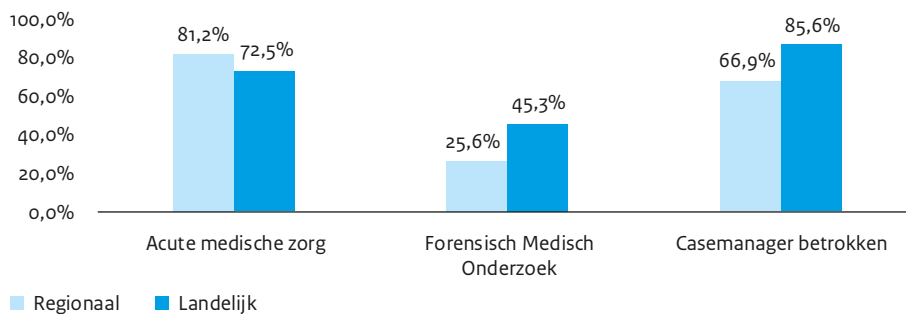
Acute casussen in de afgelopen vijf jaar bij het CSG Groningen³

Kenmerken acute casussen bij het CSG Groningen^{3,4}

Van alle acute casussen die in 2020 gemeld werden bij het CSG Groningen werd in **91,1%** van de gevallen acute medische zorg verleend, bij **46,8%** werd Forensisch Medisch Onderzoek uitgevoerd en in **77,2%** van de casussen was een casemanager betrokken.

Kenmerken acute casussen in 2019

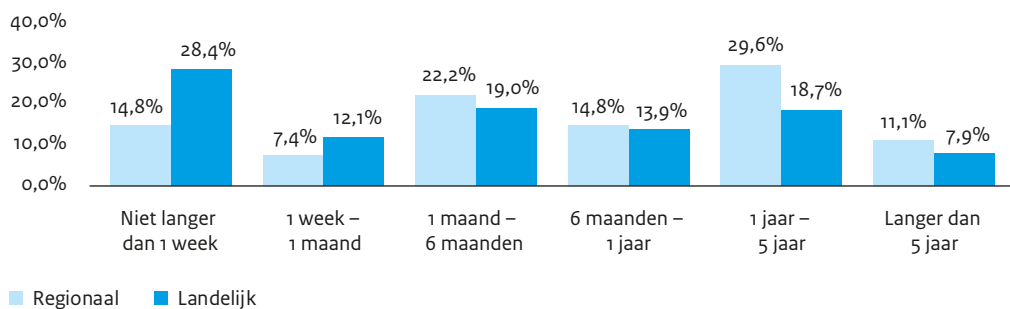

Meldingen van seksueel geweld bij Veilig Thuis⁵

Veilig Thuis ontving in 2020 **135 meldingen** van seksueel geweld voor de regio Groningen. In **81,5%** van de gevallen in Groningen werd de melding door niet-beroepsmatige personen gedaan, landelijk is dit gemiddeld **84%** van de meldingen.

Vermoedelijke duur van het geweld⁵

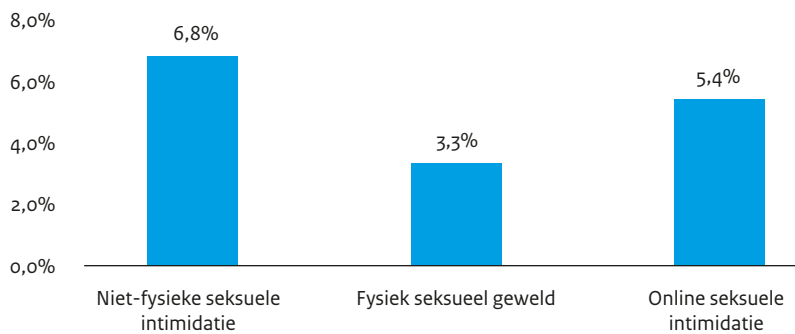
Van **29,6%** van de meldingen van seksueel geweld bij Veilig Thuis Groningen in 2020 is de vermoedelijke duur van het geweld één tot vijf jaar. Landelijk gezien komt het vaker voor dat de vermoedelijke duur niet langer dan één week is (**28,4%** van de meldingen).

Vormen van seksueel geweld⁶

Van de Nederlandse bevolking van 16 en ouder heeft **6,8%** in de afgelopen 12 maanden niet-fysieke seksuele intimidatie meegemaakt.*

Vormen van seksueel geweld

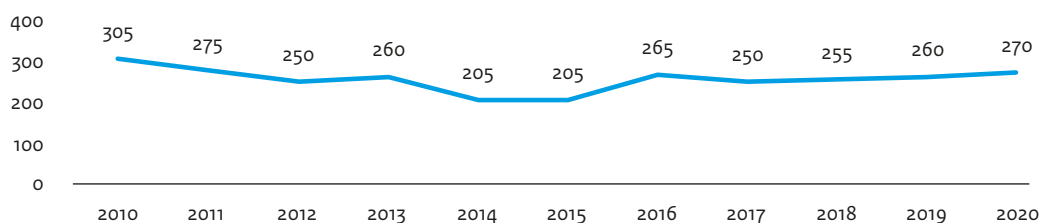

* Regionale data zijn niet beschikbaar

Meldingen van seksueel geweld bij de politie^{7,8}

In 2020 zijn er **277 incidenten** van seksueel geweld gemeld bij de politie in de regio Groningen. Bij **48,4%** van deze incidenten heeft er een informatief gesprek met het slachtoffer plaatsgevonden, landelijk is dit **54,5%**.

Geregistreerde seksuele misdrijven bij de politie in Groningen

Bijna een kwart (**24,2%**) van de incidenten die in 2020 gemeld werden bij de politie in Groningen betreft openbare schennis ter eerbaarheid, landelijk is dit **18,1%** van de incidenten.⁷

Vorm geweld ⁷	Groningen	Landelijk
Openbare schennis ter eerbaarheid	24,2%	18,1%
Verkrachting	23,8%	29,0%
Aanranding	23,8%	28,3%
Seksueel misbruik in een afhankelijkheidsrelatie	18,1%	10,3%
Seksueel misbruik van kinderen	9,4%	12,7%
Kinderprostitutie	0%	0,1%
Grooming	0,7%	1,5%

Aangiftes bij de politie

Bij **65,7%** van de incidenten die in 2020 bij de politie in Groningen werden gemeld deed het slachtoffer aangifte, landelijk is dit **55,1%**⁷. Van de slachtoffers die in 2019 bekend waren bij het CSG in de regio Groningen deed 38% aangifte bij de politie, landelijk was dit **31,9%** van de slachtoffers bekend bij het CSG³.

Locaties van incidenten van seksueel geweld⁷

Het grootste deel van de incidenten die in 2020 werden gemeld bij de politie vond plaats in de woning: in de regio Groningen is dit **56,3%** van de incidenten, landelijk **49,9%**.

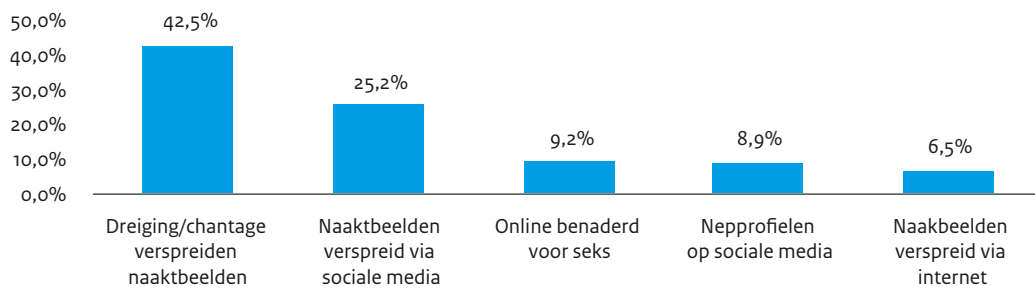
Locatie ⁷	Groningen	Landelijk
Woning	56,3%	49,9%
Om het huis	0%	0,7%
Uitgaansgelegenheid	2,2%	2,5%
Openbare plek (m.n. binnen)	1,8%	5,4%
Openbare plek (m.n. buiten)	30,7%	31,2%
Werkomgeving	0,7%	1,8%
School	2,5%	1,8%
Zorggelegenheid	1,1%	1,8%
Overige locaties*	4,7%	4,9%

* Onder 'overige locaties' vallen de volgende categorieën: bijzonder gebouw/terrein, bouwkeet/terrein en vervoermiddel.

Online seksueel misbruik⁹

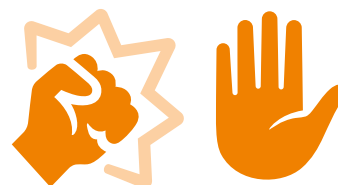
In 2020 is landelijk **6.318** keer contact gezocht met Helpwanted.nl, een website voor kinderen en jongeren die te maken hebben met online seksueel misbruik⁹. In **42,5%** van de gevallen ging dit om dreiging of chantage rondom het verspreiden van naaktbeelden.*

Adviesvragen bij Helpwanted.nl

* Regionale data zijn niet beschikbaar

Kenmerken van slachtoffers van seksueel geweld

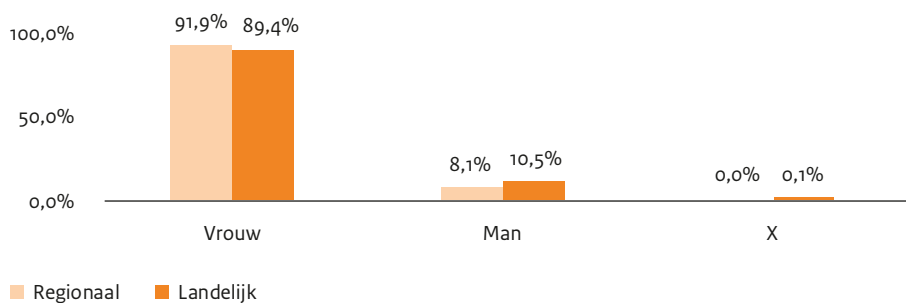
Slachtoffers bekend bij de politie⁷

In 2020 waren **262 slachtoffers** van seksueel geweld bekend bij de politie in de regio Groningen.

Sekse van de slachtoffers

Van de slachtoffers van seksueel geweld in 2020 bekend bij het CSG Groningen is **91,1%** vrouw.³ Bij de politie in de regio Groningen is **91,9%** van de slachtoffers vrouw, landelijk is dit **89,4%** van de slachtoffers die bekend zijn bij de politie⁷.

Sekse van slachtoffers bij de politie

Van de landelijke bevolking heeft **15,1%** van de vrouwen seksueel geweld meegemaakt, versus **6,7%** van de mannen.⁶

Leeftijd van de slachtoffers

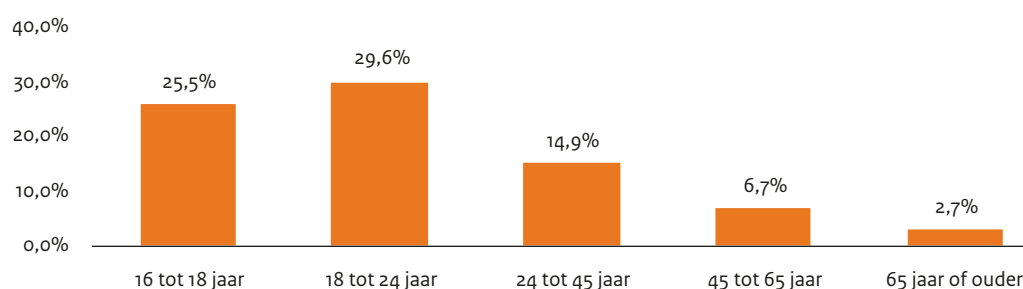
Van het aantal meldingen bij het CSG Groningen heeft ongeveer een derde (31%) betrekking op minderjarige slachtoffers.³

Van de slachtoffers bekend bij de politie in de regio Groningen in 2020 is 26,3% tussen de 18 en 24 jaar. Landelijk gezien is het grootste deel van de slachtoffers (28%) tussen de 12 en de 17 jaar.⁷

Leeftijd slachtoffers bij de politie ⁷	Groningen	Landelijk
0 t/m 11 jaar	21%	16,4%
12 t/m 17 jaar	22,1%	28,0%
18 t/m 24 jaar	26,3%	23,5%
25 t/m 34 jaar	12,6%	15,7%
35 t/m 44 jaar	8,0%	7,4%
45 t/m 54 jaar	5,0%	4,6%
55 t/m 64 jaar	3,1%	2,4%
65 jaar of ouder	0,8%	1,7%
Onbekend	1,1%	0,2%

Van de landelijke bevolking* in de leeftijdscategorie 18 tot 24 jaar heeft 29,6% in de afgelopen 12 maanden seksueel geweld meegemaakt.⁶

Slachtofferschap landelijke bevolking van 16 jaar en ouder*

* Regionale data zijn niet beschikbaar.

Seksueel geweld onder jongeren en jongvolwassenen¹⁰

Van de vrouwen tussen de 21 en 24 jaar geeft **22%** aan ooit seksueel geweld te hebben meegemaakt, voor mannen is dit **4%**.

Landelijk slachtofferschap jongeren*	Meisjes	Jongens
12 tot 14 jaar	4%	1%
15 tot 17 jaar	9%	2%
18 tot 20 jaar	17%	3%
21 tot 24 jaar	22%	4%

* Regionale data zijn niet beschikbaar.

Seksueel geweld onder ouderen¹¹

Van de bewoners van 65 jaar en ouder van de regio Groningen is **0,2%** ooit thuis ongewenst seksueel benaderd, iets minder dan het landelijk gemiddelde van **0,3%**.

Eerder seksueel geweld³

Van de slachtoffers van seksueel geweld in 2020 bij het CSG Groningen heeft **35,4%** eerder seksueel geweld meegemaakt.

Opleidingsniveau¹²

Percentage van de landelijke bevolking* dat ooit seksueel geweld heeft meegemaakt:

- Laagopgeleid: **6%** van mannen en **20%** van vrouwen
- Middelbaar opgeleid: **8%** van mannen en **25%** van vrouwen
- Hoogopgeleid: **6%** van mannen en **23%** van vrouwen

* Regionale data zijn niet beschikbaar.

Migratieachtergrond⁶

Percentage van de landelijke bevolking* dat in de afgelopen 12 maanden seksueel geweld heeft meegemaakt:

- **11,1%** van mensen met een Nederlandse achtergrond
- **12,3%** van mensen met een Westerse migratieachtergrond
- **8,9%** van mensen met een niet-Westerse migratieachtergrond

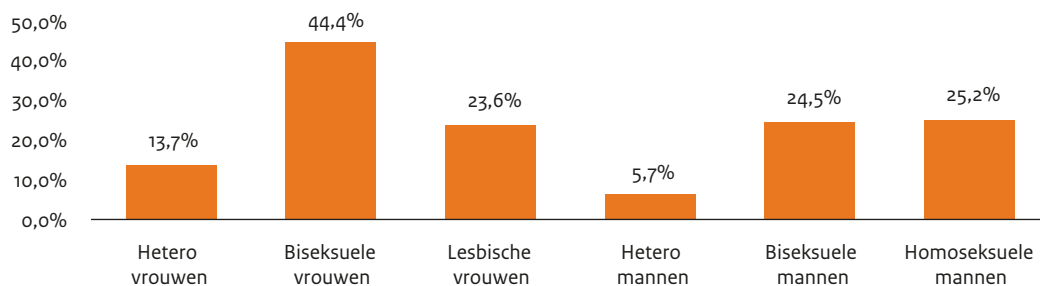
* Regionale data zijn niet beschikbaar.

Seksuele oriëntatie⁶

Landelijk gezien komt onder biseksuele vrouwen seksueel geweld het meest voor: **44,4%** heeft in de afgelopen 12 maanden seksueel geweld meegemaakt.*

21,3% van transvrouwen en **34,5%** van transmannen heeft weleens seksueel geweld meegemaakt¹⁵.*

Slachtofferschap landelijke bevolking naar seksuele oriëntatie

* Regionale data zijn niet beschikbaar.

Seksueel geweld onder mensen met een beperking¹³

Percentage van de landelijke bevolking* dat ooit seksueel geweld heeft meegemaakt:

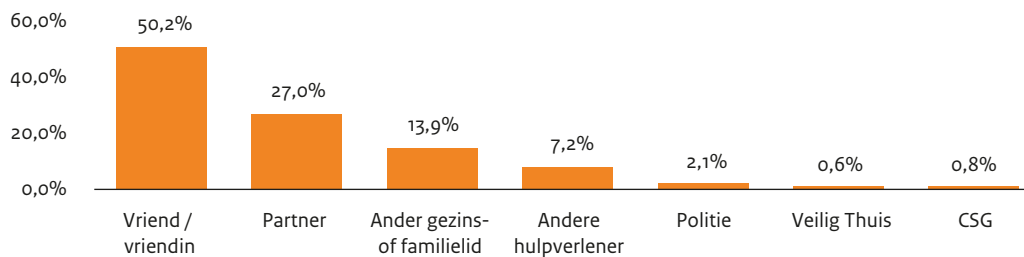
- Lichamelijke beperking: **5%** van mannen en **20,8%** van vrouwen
- Visuele beperking: **2%** van mannen en **12,7%** van vrouwen
- Auditieve beperking: **3,4%** van mannen en **14,3%** van vrouwen
- Verstandelijke beperking: **7%** van mannen en **23,4%** van vrouwen

* Regionale data zijn niet beschikbaar.

Praten over seksueel geweld⁶

Van de slachtoffers van fysiek seksueel geweld heeft **70,2%** met iemand gepraat over het geweld. Zoals in onderstaande grafiek te zien is, praat de helft (**50,2%**) van de slachtoffers met een vriend of vriendin over seksueel geweld.*

Met iemand gepraat over het geweld

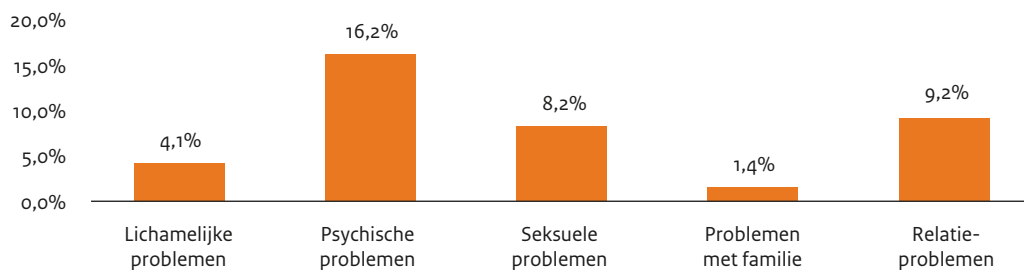

* Regionale data zijn niet beschikbaar.

Gevolgen van seksueel geweld⁶

24% van de slachtoffers van fysiek geweld ondervindt hier later problemen van. Zo ervaart **16,2%** van de slachtoffers psychische problemen na het seksueel geweld.*

Gevolgen van fysiek seksueel geweld

* Regionale data zijn niet beschikbaar.

Kenmerken van plegers van seksueel geweld

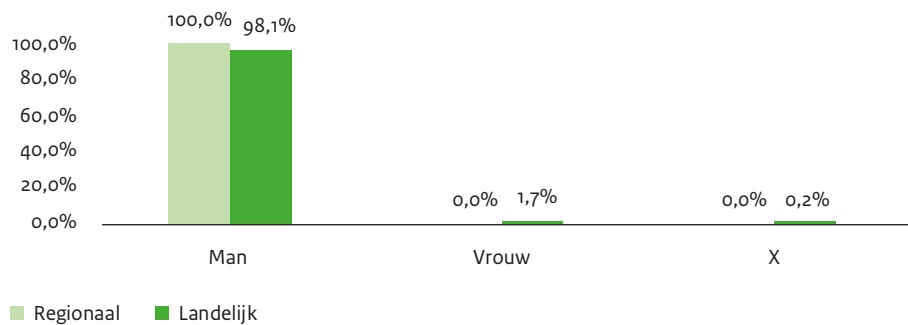
Verdachten bekend bij de politie⁷

In 2020 waren **95 verdachten** van seksueel geweld bekend bij de politie in de regio Groningen.

Sekse plegers

Alle verdachten van seksueel geweld die in 2020 bekend waren bij de politie in Groningen waren man, landelijk was **98,1%** van de verdachten man.⁷

Sekse verdachten bij de politie

Van de landelijke slachtoffers* van niet-fysieke seksuele intimidatie geeft **80,9%** aan dat de plegger een man was.⁶

Vorm seksueel geweld	Man(nen)	Vrouw(en)	Beiden**	Onbekend
Niet-fysieke intimidatie	80,9%	7,6%	6,4%	5,1%
Fysiek geweld	78,9%	15,4%	2,5%	3,2%
Online intimidatie	67,6%	9,6%	6,8%	16%

* Regionale data zijn niet beschikbaar.

** Dit kan zowel meerdere incidenten met verschillende plegers of meerdere plegers bij één incident betreffen.

Leeftijd plegers⁷

Iets meer dan een kwart (**26,3%**) van de verdachten bekend bij de politie in Groningen in 2020 is tussen de 35 en 44 jaar oud, landelijk is dit **19,9%**.

Leeftijd verdachten bij de politie ⁷	Groningen	Landelijk
0 t/m 11 jaar	0%	0,3%
12 t/m 17 jaar	10,5%	10,6%
18 t/m 24 jaar	20,0%	17,7%
25 t/m 34 jaar	18,9%	23,5%
35 t/m 44 jaar	26,3%	19,9%
45 t/m 54 jaar	11,6%	14,7%
55 t/m 64 jaar	9,5%	8,0%
65 jaar of ouder	3,2%	5,2%
Onbekend	0%	0,1%

Geweld tegen minderjarige kinderen¹⁴

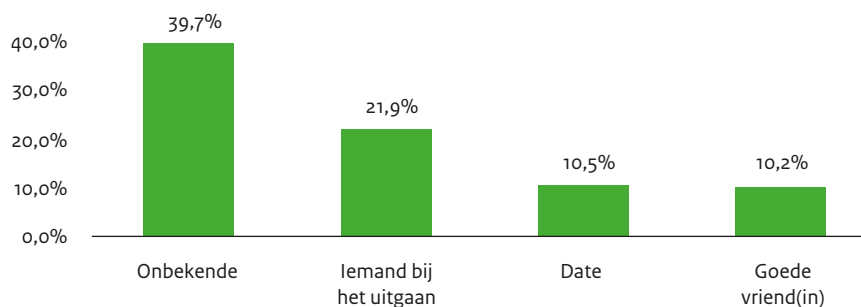
Van de plegers van seksueel geweld tegen kinderen is **98%** man en **27%** minderjarig.*

* Regionale data zijn niet beschikbaar.

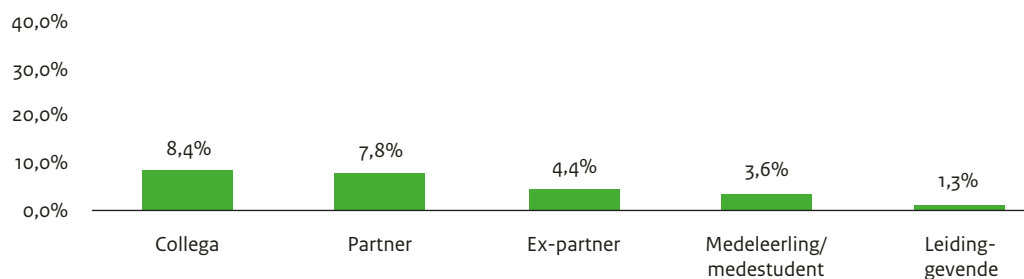
Relatie tot de pleger⁶

Van de landelijke slachtoffers van fysiek seksueel geweld in de afgelopen 12 maanden geeft **39,7%** aan dat de pleger een onbekende was.*

Relatie tot de pleger, landelijk (1)

Relatie tot de pleger, landelijk (2)

* Regionale data zijn niet beschikbaar.

Overdracht naar het OM⁷

Het grootste deel (**82,4%**) van de verdachten die bekend zijn bij de politie in Groningen in 2020 werd ingezonden naar het OM, landelijk is dit **82,7%** van de verdachten.

Definities

Het kan per organisatie/ databron verschillen welke definitie of afbakening t.a.v. seksueel geweld gehanteerd wordt. Hieronder geven we een overzicht van de definities in de verschillende bronnen.

Seksueel geweld (CSG / GGD): Alle seksuele handelingen die iemand gedwongen moet uitvoeren, ondergaan of zien. Het kan gaan om aanranding, verkrachting of seksueel misbruik.

Acuut seksueel geweld (CSG): meldingen van seksueel geweld binnen zeven dagen nadat het incident plaatsvond.

Seksueel geweld (VT): Aanranding, verkrachting en incest, maar ook vormen van seksuele chantage (bijv. het delen van een naaktfoto).

Incidenten seksueel geweld (politie): Incidenten die gemeld zijn in 2020. De aantallen omvatten zowel de pogingen als voltooide delicten.

Locatie incidenten seksueel geweld (politie): Locatie waar het incident plaatsvond. Een incident kan plaatsvinden op meerdere locaties en er kan sprake zijn van langdurig misbruik op meerdere locaties. In deze gevallen is één locatie genoteerd.

Slachtofferkenmerken (politie): Personen die bij meerdere incidenten betrokken zijn, worden maar één keer geteld. De leeftijden zijn gebaseerd op de leeftijd ten tijde van het begin van het incident.

Plegerkenmerken (politie): Betreft personen met de rol 'verdachte'. Het is mogelijk dat later in het onderzoek alsnog blijkt dat een persoon onterecht als verdachte was aangemerkt en niet als zodanig wordt ingezonden naar het OM. Net als bij de slachtoffers worden unieke personen geteld, waardoor personen die in 2020 bij meerdere incidenten betrokken zijn, maar één keer geteld worden. De leeftijden zijn gebaseerd op de leeftijd ten tijde van het begin van het incident.

Seksueel geweld (CBS prevalentie-monitor): Vervelende seksuele opmerkingen, ongewenste aanrakingen of gedwongen worden om seksuele dingen te doen.

Niet-fysieke seksuele intimidatie (CBS prevalentie-monitor): aandringen op een date, staren, het maken van een naaktfoto of seksfilmpje (zonder toestemming).

Fysiek seksueel geweld (CBS prevalentie-monitor): ongewenst(e) zoenen, orale seks, gedwongen seks met iemand anders voor geld en/ of goederen.

Online seksuele intimidatie (CBS prevalentie-monitor): seksueel kwetsende opmerkingen of grapjes (online), aandringen op seks (online), het maken van een naaktfoto of seksfilmpje (online).

Ongewenste seksuele ervaring (GGD Jeugd): gedwongen zoenen, intiem betasten of seksuele handelingen.

Seksueel geweld (Rutgers): gedwongen seksuele handelingen te verrichten.

Bronvermelding

1. Centraal Bureau voor de Statistiek (2021). *Regionale kerncijfers Nederland*.
2. Centraal Bureau voor de Statistiek (2018). *Enquête beroepsbevolking*.
3. Centrum Seksueel Geweld Groningen-Drenthe (2021). *Jaarverslag 2020*.
4. Centrum Seksueel Geweld (2020). *Jaarverslag Landelijk netwerk Centrum Seksueel Geweld 2019*.
5. Centraal Bureau voor de Statistiek (2021). *Beleidsinformatie Veilig Thuis: Seksueel Geweld 2020*.
6. Centraal Bureau voor de Statistiek (2021). *Prevalentiemonitor huiselijk geweld en seksueel geweld 2020*.
7. Politieregistratie Seksueel Geweld in 2020.
8. Centraal Bureau voor de Statistiek (2021). *Geregistreerde criminaliteit 2020*.
9. EOKM (2021). *Jaarverslag 2020*.
10. Rutgers / Soa Aids Nederland (2017). *Seks onder je 25^e*. Utrecht/Amsterdam: Rutgers / Soa Aids Nederland.
11. GGD (2021). *Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020*. Utrecht: GGD.
12. Rutgers (2017). *Seksuele gezondheid in Nederland 2017*. Utrecht: Rutgers.
13. Rutgers WPF & Movisie (2015). *Seksuele grensoverschrijding en seksueel geweld: feiten en cijfers*. Utrecht: Rutgers WPF.
14. Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2021). *Dadermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2015-2019*. Den Haag: Nationaal Rapporteur.

Nationaal programma
'Geweld hoort nergens thuis'
Regio Groningen

Meer info

Nationaal Programma 'Geweld hoort nergens thuis'

Bezoekadres: Parnassusplein 5, 2511 VX Den Haag

Postadres: Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag

www.vng.nl/geweldnergensthuis

info@geweldnergensthuis.nl

Dit is een uitgave van

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Ministerie van Justitie en Veiligheid

November 2021